

MKE Tisztújító Küldöttközgyűlés 2011

Főtitkári beszámoló

Tisztelt Küldöttközgyűlés!

A négyéves választási ciklus végére tekintettel ez a beszámoló a szokásos megelőző évi, azaz a 2010. évi eseményeken túlmenően áttekinti a 2007-2011 közötti, pontosabban fogalmazva

„a Centenáriumi Konferenciától az MKE 1. Nemzeti Konferenciáig”

terjedő időszak egyesületi teljesítményét és eredményeit. Ezek közül feltétlenül kiemelendő az a zárszóként is megfogalmazható mondat, hogy:

„2007-ben egy stabil és működőképes Egyesületet vett át a megválasztott vezetőség és 2011-ben egy stabil és több területen új elemekkel gazdagodó Egyesületet ad át az új vezetőségnek”

A mögöttünk lévő ciklus első teendői között szerepelt az MKE 2008-2011 időszakra vonatkozó rövid- és középtávú stratégiájának megfogalmazása, amely először tervezet formájában, a tagságtól véleményt és javaslatokat kérve jelent meg az MKE honlapon, majd amelyet a Küldöttközgyűlés is elfogadott. A stratégiában szereplő jövőkép, küldetés és alapértékek továbbra is teljes mértékben vállalhatók, de vegyük számba, hogy a kitűzött célokat hogyan sikerült teljesíteni.

BIZALOMERŐSÍTÉS

Kétirányú feladatról volt és van szó, egyrészt a tagság és a kémikus társadalom irányába teendőkről, másrészt, hogy a kémia képe pozitív irányba formálódjon az emberek gondolkodásában. Ezek érdekében többek között a következők történtek:

- A tagság három fő célcsoportjával (kutatás, oktatás, versenyszféra) való kiegyensúlyozott foglalkozást példázza a Magyar Kémikusok Lapja megújított lapstratégiája, amelyben a természettudományi közoktatás és a felsőfokú szakirányú képzés, valamint a versenyszféra témái felzárkóztak a kémiatudományos írások mellé. Ezt a célt szolgálja az *MKE Nemzeti Konferencia* elnevezésű új rendezvénysorozat 2011-es beindítása, amely rendezvény négyévente mindhárom említett fő célcsoport előadóit gyűjti egybe az egymást meghallgatás lehetőségének biztosításával.
- A tagság és a kémikus társadalom, de bárki más érdeklődő igényes, pontos tájékoztatását szolgálja a 2008-tól megújított egyesületi honlap és a 2009. januártól kézbe vehető „új” MKL. A szabadabb terjedelmi korlátokat jelentő és a gyors, egyszerű hozzáférést biztosító egyesületi honlapon az aktualitások mellett hiánytalanul megtalálhatók a meghatározó egyesületi dokumentumok (pl. alapszabály, díjszabályzat, kitüntetések, GTÜ, IB-ülés emlékeztetők, stb.).
- Törekedtünk arra, hogy a tisztségviselők, vagy a tagság részéről érkező felvetések, kérések, esetleg kritikák tényszerű, rövid határidejű, korrekt elintézés, vagy válaszadást nyerjenek.
- A Fiatal Kémikusok Fóruma kezdeményezéseinek (állásbörze konferencia) felkarolása, továbbá Mátyus Péter elnök térségi, egyetemi centrumokba történő látogatásai a fiatal és pályakezdő korosztály felé történő nyitottságot hangsúlyozta.
- A jövő generációja, valamint a laikus érdeklődők kémiával kapcsolatos ismereteinek bővítését szolgálta a „*Kémia a mindennapokért*” című 13 előadásból álló sorozat, amelyet az MKE segítő közreműködésével a 2009/2010-es tanulmányi évben rendezett meg a TIT József Attila Szabadegyetem.
- A kémia képének és ösztársadalmi jelentőségének formálására különlegesen jó alkalomként jelentkezett, hogy 2011 a Kémia Nemzetközi Éve lett. A hazai események és programok kialakítása, valamint koordinálása érdekében az MKE összefogott az MTA

Kémiai Tudományok Osztályával és megnyerte a versenyszféra több meghatározó döntéshozójának támogatását is. Nevezettek részéről a bizalom demonstrálása, hogy a „KNÉ 2011 Koordinációs Bizottság”-ot Mátyus Péter az MKE elnöke vezeti.

TÁRSADALMI HASZNOSSÁG

Nem könnyű feladat, mert az MKE nem direkt érdekvédelmi szervezet. Erre egyének szintjén a szakmacsoportos szakszervezetek, cégeket illetően a vegyipari és gyógyszeripari vállalati szövetségek szolgálnak. Az MKE - a küldetésében megfogalmazottak alapján - a kémia „ügyét” szolgálja, amelyek közül kiemelt fontosságúak a következők:

Tehetségtámogatás, fiatal kémikusok

- **Irinyi OKK.** Az MKE által a 9-10. osztályosok számára szervezett „Irinyi János Középiskolai Kémiaverseny” szervesen illeszkedik a 7-8. osztályosok „Hevesy György Országos Kémiaversenye” (Magyar Természettudományi Társulat) és a 11-12. évfolyamosok kémia OKTV versenye közé. Az évente megrendezett háromfordulós (iskolai, megyei, döntő) Irinyi OKK 2.000 fős versenyzői részvétele az elkötelezett kémiatanárok példamutató aktivitását is tükrözi. A verseny döntőjének megrendezését a 2009-2013 időszakra a Miskolci Egyetem vállalta, ahol kiváló körülmények várják a 200 fős döntő résztvevőit. Elismerés és köszönet *Igaz Saroltának* az Irinyi OKK versenybizottsága 2003-2010 közötti elnökének és *Tóth Juditnak* a Kémiatanári Szakosztály korábbi elnökének, hogy sok éven át motorjai és fő szervezői voltak ennek a rendezvénynek. A 2011. májusi döntő lebonyolítása már *Pálinkó István* új versenybizottsági elnök feladata lett, aki *Lengyel Attilával* a helyi szervezőbizottság elnökével és a kisegítő csapatokkal együttműködve zökkenőmentesen vette át a stafétabotot.
- **Diák szimpóziumok.** Kétéves gyakorisággal kerül megrendezésre az „Országos Diákvegyész Napok” esemény, váltakozva sárospataki (Református Gimnázium) és miskolci (Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium) helyszínnel. Hasonlóképpen két évente ismétlődő esemény a *Kilár Ferenc* (PTE) gondnokolta pécsi „Kémikus Diák Szimpózium”.
- **Nyári kémiatáborok szervezése.** 2009-ben Pécsen, 2010-ben Nyíregyházán volt és 2011-ben Egerben lesz az MKE 9-10. osztályosok részére szervezett kémiatábor. A lehetőségek által meghatározott 20-30 fő/év közötti diákcsapatok kémia iránti érdeklődése átlagon felüli és a tábor nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket maximálisan kihasználják.
- **Fiatal kémikusok szakmai rendezvényeken való részvételének pénzügyi támogatására** évente 1 Mft-os keret van elkülönítve a költségvetésben. Az egyénenként maximum 100 eFt-os támogatási lehetőséget biztosító akció keretében a Műszaki-Tudományos Bizottság 2010-ben 18 fő pályázatát minősítette pozitívan.
- A **TDK és OTDK Kémia és vegyipari szekciójának** támogatása.
- A **Diplomamunka Nívódíj** egyesületi elismerésre az egyetemi diplomabizottságok által benyújtott diplomamunka nevezések pályáznak. 2010-ben a 37 diplomamunka közül 14 egyetemi hallgató lett díjazott. Az elismerések átadására hagyományosan az MKE Csongrád megyei Területi Szervezete „Kémiai Előadói Napok” rendezvényén, Szegeden kerül sor. A díjazottak számára egyéves tagdíjmentes MKE tagságot is felajánl az egyesület.
- A **KÖKÉL** (Középiskolai Kémiai Lapok) évente öt alkalommal, a tanév menetrendjéhez igazodóan és 2010-ben már a 37. évfolyammal jelent meg. A lapot elkötelezett szerkesztőgárda kiforrott rovatszerkezettel készíti, de egyes témákkal nyitott az általános iskolai tanulók és tanárok irányába is. Örvendetes tapasztalat, hogy az utóbbi években lényegesen növekedett a lapban közölt versenyfeladatokra megoldást beküldők száma.

Kémia tanítás, kémia tanárok, természettudományi tantárgyak helyzete a közoktatásban

A vészcsengőt két oldalról is erőteljesen megrázták. A vegyipar a középszintű szakember utánpótlás nehézségeit emlegeti, az egyetemeken a kémiaszakos tanár képzésre jelentkezők száma marad el drámai mértékben az évente nyugdíjba menőktől. Ezt érzékelve:

- **2007-ben** MKE állásfoglalást tartalmazó levelet juttattunk el az oktatási miniszterhez a természettudományi tantárgyak közoktatásbeli helyzetével kapcsolatban és az integrált természettudományi tantárgy tervezet elleni kifogásokat összefoglalva.
- **2008. októberében** internetes „petíció” kampányt szerveztünk az integrált természettudomány tantárgy bevezetése elleni tiltakozásul, amelyre az egyesületi taglétszámot jelentősen meghaladó, összesen 3.794 támogató aláírás érkezett.
- **2009-től** a Magyar Kémikusok Lapja tudatosan felvállalta a témával történő aktív foglalkozást és nagyszámú írás, különböző nézőpontokból világította meg a problémákat.
- **2010. májusban** „Kémia határok nélkül - Ahogy ezt a Bristol ChemLabS projektben látják” című kétnapos programban külföldi előadó brit tapasztalatokról és gyakorlatról tartott előadásokat kémia tanárok és egyetemi oktatók számára.

A kémia imázsa és az IYC 2011

A kémia negatív imázsa nem hazai specialitás és a világ gazdagabb, de az átlagosan fejlett országai is már több év óta kénytelenek szembesülni a következményekkel. Ennek néhány fajsúlyos példája, hogy a közoktatásbeli diákok nehéznek és érdektelennek tekintik a kémia tantárgyat, a jövő generációja tehetséges tagjai kevésbé gondolják ígéretes életpályának a kémiával kapcsolatos, a közmédia ingerküszöbét jellemzően csak a kémiai-vegyipari rendkívüli esetek lépik át, társadalmi méretű tiltakozásokat lehet kiváltani projektekkel, vagy megoldásokkal kapcsolatban, mert az emberek kémiával kapcsolatos ismeretei alacsonyak, a vegyipar Európában szabályozásokkal egyre erőteljesebben sújtott iparág, ami versenyképességet befolyásoló tényező.

Mindezek felismerése hozzájárult ahhoz, hogy az ENSZ egy globális eseménysort kezdeményezett 2011-re „*International Year of Chemistry 2011*” néven. A magyarországi programsorhoz történő MKE, vagy MKE közreműködésű hozzájárulás eddigi főbb eseményei és projektjei:

- A „**Vízzel tüzet, tüsszel vizet**” országos iskolai kísérlet akció 2011. január 26-án a hazai programok szimbolikus nyitóakciója volt, 145 helységről jelentkezett 285 iskola részvételével.
- A www.chemgeneration.com címen elérhető webtermék egy több fejezetből álló kémiával kapcsolatos interaktív ismeretterjesztő képeskönyv magyar és angol nyelven, valamint 9 további nyelven érhető el. Kémia tanítást/tanulást segítő eszközként lehet használni, de bárki laikus érdeklődő kémiával kapcsolatos ismereteinek bővítését is szolgálja. Az MKE és a BASF Hungária Kft. vállalkozását a MOL, a TVK, a Richter, a TEVA Gyógyszergyár és a sanofi-aventis/Chinoin céges tartalom anyaggal és pénzügyi támogatással segítette.
- A „**Kémia ünnepe**” 46 napos programsorozat, amelyet a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum az MKE által delegált előadók közreműködésével szervezett meg január-április időszakban.
- A Magyar Televízió Delta műsor „**Atomok itt, molekulák ott – kémia az egész világ!**” elnevezésű többfordulós kémia vetélkedője, amelyen 153 csapat indult, 118 csapat csinálta végig a három selejtező fordulót és végül 5 csapat került a döntőbe, amelyet a Delta műsor 30-30 perces 2011. május 28-i és június 4-i adása mutatott be a nézőknek.

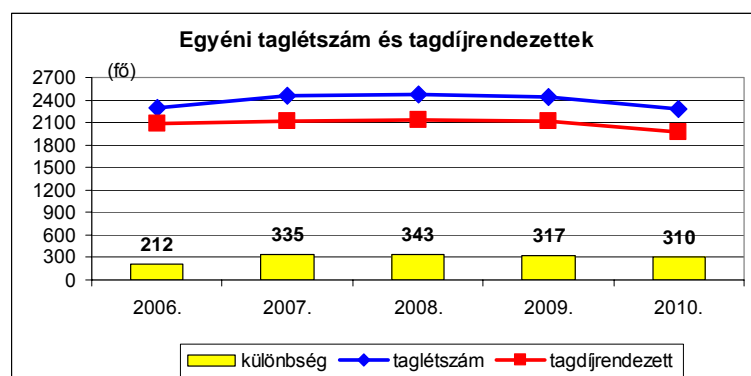
- „**Felszínélők**” című rendhagyó kémiaverseny az interneten a sanofi-aventis/Chinoin és az MKE szervezésében.
- Változatos témakörű 11 előadásból álló „**Kémia szabadegyetem**” Szegeden az SZTE és MKE Csongrád megyei Területi Szervezet rendezésében, 2011. február-május időszakban.
- A **Természet Világa** folyóirat „**Vízben borban kémia**” különszáma.
- „**A technológia mérőkövei kémikus szemmel**” poszter kiállítás 2007 óta 22 városban és 40 helyszínen (iskola, egyetem, cég, intézmény) népszerűsítette a kémiát.

EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, AZ MKE HAZAI ÉS NEMZETKÖZI PRESZTIZSE

- Együttműködési megállapodást kötöttünk az MTA Kémiai Tudományok Osztályával (2010), a Magyar Gyógyszerésztudományi Társasággal (2010), az Akadémiai Kiadó Zrt. – Akadémiai Könyvklubbal (2010).
- A nemzetközi együttműködési megállapodások bővültek a Cseh Kémikusok Egyesülete (2008), a Svájci Kémikusok Egyesülete (2008) és a Spanyol Kémikusok Királyi Társasága (2010) szervezetekkel aláírt szerződésekkel. Az előadócseré programok keretében Lutz F. Tietze és Roland K. O. Sigel professzorok érkeztek hozzánk és Fülöp Ferenc, Soós Tibor, Ormos Pál, Császár Attila, valamint Kövér Katalin kaptak meghívást külföldi előadásra.
- Az MTA Kémiai Tudományok Osztálya támogatta, hogy a KNÉ 2011 Koordinációs Bizottság vezetője az MKE elnöke és a kémia éve hazai programszervezés motorja az MKE legyen.
- Az MKE presztizsét növelte, hogy az integrált természettudományi tantárgy bevezetése elleni internetes petícionkat az MKE taglétszámát 60 %-kal meghaladó összesen 3.794 fő biztosította a támogatásáról.
- Aktívan jelen vagyunk a nemzetközi kémiai szakmai szervezetekben. Simonné Dr. Sarkadi Livia az EuCheMS Végrehajtó Bizottság tagja, emellett az EuCheMS Élelmiszerkémiai Divízió elnöke is. A szakmai szervezetek különböző munkacsoportjaiban közel 30 fő képviseli az MKE-t.
- Az MKE 1. Nemzeti Konferencia megnyitóján részt vett és üdvözölte a kémikusokat Nagy Anna kormányzóvivő, aki a „Kémia Nemzetközi Éve 2011” hazai események kormányzati kommunikációs felelőse is. Az IUPAC-ot Nicole J. Moreau elnök és David Black főtitkár, az EuCheMS-et Luis Oro jelenlegi elnök, valamint Ulrich Schubert következő időszakra megválasztott elnök képviselte.

EGYÉNI TAGSÁG, JOGI TAGOK ÉS TÁMOGATÓK

Az alapszabály szerinti egyéni taglétszám 2007 és 2009 között 6-8%-kal nőtt, majd 2010-ben visszacsökkent a 2006 végi szintre. Az ábrán az is látható, hogy az alapszabály szerinti és a tagdíjrendezett taglétszám között sajnos stabilizálódott egy 300 főt meghaladó nagyságrendű különbség, amely a tagság 13-14%-át és évente 1,5-2 Mft tagdíjbevétel elmaradását jelenti.

A jogi taglétszámnak nem használt, hogy az elmúlt évek gazdasági válsága alatt a cégeknél erőteljesen felülvizsgálták a különböző tagsági és támogatási helyzetet. 2007-ben 30 jogi tagtól összesen 17,7 MFt tagsági díjat és közhasznú támogatást kaptunk, amely 2010-re 25 jogi tagra és 12 MFt tagsági díj+támogatás összegre csökkent. A jogi tagok erkölcsi és anyagi támogatása nagyon fontos az egyesület számára, ezért külön köszönet illeti azokat, akik a kémia éve projektek és programok pénzügyi támogatásában is részt vállaltak.

SZAKOSZTÁLYOK, TERÜLETI SZERVEZETEK, MUNKAHELYI CSOPORTOK

Jelenleg 24 szakosztálya, 13 szakcsoportja, 10 megyei területi szervezete és 8 munkahelyi csoportja van az egyesületnek. Nem működés miatt 2008. októberben az Intézőbizottság kénytelen volt törölni 5 szakosztályt (Katalízis Társaság, Marketing és Prognosztikai Szakosztály, Sugárkémiai Szakosztály, Számítástechnikai és Kibernetikai Szakosztály, Település és Egészségvédelmi Szakosztály), valamint a Műtárgy és Műemlékvédelmi Szakcsoportot a szervezeti felsorolásból. A működőként nyilvántartottak között is vannak olyanok, akik ebben a ciklusban nem hallattak magukról, mint például a Fizikai-kémia Szakosztály, Korróziós Szakosztály, Magyar Aeroszol Társaság, Műanyagipari Szakosztály. A nem megfontolt tisztújítás is okozhat károkat, mint az MKE EGIS Lacta Munkahelyi Csoport esetében, amelynek kevés ideje tisztségben lévő vezetői 2010 elején meggondolatlanul és az Egyesület vezetésével történő konzultáció nélkül felszámolták a munkahelyi csoportot, amely 59 fős MKE tagság elvesztésével is párosult.

Az elismerést érdemlő szervezetek közül külön is kiemelendő az Analitikai, a Szerves- és Gyógyszerkémiai, az Ásványolaj és Petrolkémiai, a Kémia és Vegyipartörténeti, a Kémiatanári, a Kolorisztikai, a Lakk- és Festékipari és a Vegyipari biztonságtechnikai szakosztályok, a Magyar Magnézium, a Kozmetikai és Háztartásvegyipari, és a Spektrokémia társaságok, a Bács-Kiskun, Csongrád és Veszprém megyei területi szervezetek, valamint a TVK-nál, a Nitrogénművek (Pét)-nél, a Richternél, a sanofi-aventis/Chinoinnál és az EGIS-nél működő munkahelyi csoportok teljesítménye, bár legutóbbi cégnél a 2011-es tisztújítás eredménytelen.

AZ EGYESÜLET MŰKÖDŐKÉPESSÉGE, AZ MKE ÉS A MINŐSÉG

A Magyar Kémikusok Egyesülete a műszaki és természettudományi közhasznú egyesületek azon csoportjához tartozik, amely az eltelt négy évben is megőrizte működőképességét. Felelős, takarékos és hatékony gazdálkodásra utal, hogy a „saját tőke” a 2006. évi 40,8 MFt-ról 2010-re 56,5 MFt-ra nőtt. Az alapértékeink között első helyen szereplő tudásgyarapítást és ismeretbővítést szolgálják a különböző hazai, illetve nemzetközi bázisú konferenciák. 2007 és 2010 között 51 ilyen eseményt rendeztünk meg összesen 6.710 fő részvételével. Tény, hogy jelenleg a konferenciaszervezés a legnagyobb bevétel és eredmény generáló tevékenysége az egyesületnek, egyben sajnos az egyetlen is amennyiben az előfizetési díjbevételek alapján nem rentábilis egyesületi kiadványoktól eltekintünk. Aktívnak kell lenni a különböző pályázati lehetőségek felkutatásában és a pályázatok elkészítésében. Ilyen forrásból négy év alatt 130 MFt bevételre tettünk szert.

Több dologban érzékelhető minőségjavulást tudunk felmutatni:

- A kommunikáció, a közkapcsolatok és a média megjelenés, többek között a kémia éve eseményeknek is köszönhetően, látványosan javult. 2010. január 15-én a média képviselőinek jelenlétében emlékeztünk meg a *Magyar Chemikusok Lapja* megjelenésének 100. évfordulójáról. 2010. november 5-én „MKE sajtóreggeli” keretében ajánlottuk a média figyelmébe, hogy 2011 a Kémia Nemzetközi Éve lesz. Ez utóbbi eseményen Réthelyi Miklós miniszter (NEF) és Pálinkás József az MTA elnöke mondott figyelemfelkeltő beszédet.
- Igényes kivitelű egyesületi tájékoztató készült angol és magyar nyelvű változatban.

- A 2009. januári lapszámtól kezdődően megújított Magyar Kémikusok Lapja.
- Az egyesületi működés publikus dokumentumai strukturáltan, időben és hiánytalanul megtalálhatók a honlapon.
- 2009-től ismét alkalmazzuk az egyesületi tagsági kártyát, amelyet évente kap meg az éves tagsági díjat már befizető tag.
- A MTESZ székháznál jobb minőséget jelentő székhelyre költözött az Egyesület 2010. szeptemberben.
- A szükségesnek ítélt tevékenységekre - a kézi vezérlés kiváltására - gyakorlatias írásos szabályzatok készültek (díjszabályzat, MKL SzMSz, Irinyi OKK SzMSz), amelyek a témákkal kapcsolatba kerülő mindenkori tisztségviselőket segíti.
- Tisztségviselők tájékoztatására szolgáló dokumentumok korszerűsítése (pl. szakosztályi pénzkeretek)
- Az egyéni tagsági díj befizetések/elmaradások kronológiája minden tag számára a honlapról elérhető a saját egyéni tagnyilvántartó lapon (2005-ig visszamenően).

A beszámoló zárásaként köszönetet mondok a tagságnak és a tagságon belül is a többletmunkát vállaló egyesületi tisztségviselőknek és tagoknak a 2007-2010 időszakban végzett munkájukért, a jogi személy tagjainknak az Egyesület erkölcsi és anyagi támogatásáért, valamint az MKE Titkárság vezetőjének és minden munkatársának az eredményes munkájukért.

Az Intézőbizottság felhatalmazása alapján a **Küldöttközgyűlésnek elfogadásra ajánlom:**

- A főtitkári beszámolót.
- Az MKE 2010-es Közhasznúsági jelentését az abban szereplő és a 2011-es évre vonatkozó gazdálkodási terv fő számaival: bevétel: 149.417 eFt, költség: 145.029 eFt, eredmény: 4.388 eFt.
- Az MKE 2010. évre vonatkozó mérleg és eredménykimutatás dokumentumait, amelyek fő számai a következők:

Mérleg 2010

Befektetett eszközök	6.352 eFt
Forgóeszközök	50.142 eFt
Aktív időbeli elhatárolás	12.986 eFt
ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN	69.480 eFt
Saját tőke/jegyzett tőke	56.518 eFt
Kötelezettségek	2.574 eFt
Passzív időbeli elhatárolás	10.388 eFt
FORRÁSOK ÖSSZESEN	69.480 eFt

Eredménykimutatás 2010

Összes bevétel	111.117 eFt
Összes ráfordítás	111.106 eFt
Eredmény	11 eFt

- A 2012. évi egyéni tagdíj összeget **változtatlan**, a 2011. évi 7.000 Ft/fő/év tagdíjszintnek megfelelő összegben, amely a nyugdíjas tagoknak 50%, az alapszabály szerinti ifjúsági tagoknak és a GYES-en lévőknek 25% mértékű.

A főtitkári beszámoló, a 2010-es Közhasznúsági jelentés, valamint Mérleg és eredménykimutatás dokumentumok, továbbá egyéb küldöttközgyűlési anyagok megtalálhatók az MKE honlap www.mke.org.hu „Az Egyesületről > Küldöttközgyűlések > 2011. év” menüpont alatt.